

Висновки. Виходячи з розглянутого, можна зазначити, що життєдіяльність – це складна система, яка може забезпечити та підтримати в середовищі безпечні умови життя та діяльності людства. Таким чином усі події у світі зв'язані і мають безпосередній вплив на життя і здоров'я людини. Тільки комплексний підхід може забезпечити безпеку людині у сучасному світі, повному небезпек і катаклізмів.

Список використаної літератури

1. Іщейкіна Ю. О. Основи безпеки життєдіяльності людини: навч. посіб. / Ю. О. Іщейкіна, В. Л. Філатова. – Полтава: «ШвидкоДрук», 2013. – 113с.
2. Мягченко О. П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства: навч. посібн. / О. П. Мягченко. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 384 с.

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ – ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

*Якимова І. Ф.
м. Полтава*

Анотація: Керуючись документами, що регламентують діяльність ДНЗ (Закони України «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», «Про попередження насильства в сім'ї», Конвенція ООН «Про права дитини»), треба зазначити: провідним завданням сучасної системи освіти є виховання дитини в дусі відповідного ставлення до власного здоров'я, безпеки життя, здоров'я оточуючих як найвищої індивідуальності та суспільної цінності.

Охорона життя дитини є пріоритетним завданням системи дошкільної освіти, реалізація якого сприяє збереженню та зміцненню здоров'я малюків, дає поштовх до його формування та відновлення. Саме у цьому віці у дитини формуються основи здорового способу життя, норми безпечної поведінки.

Ключові слова: безпека життєдіяльності, здоров'я, розвиток, навчання та виховання дітей.

Безпека життєдіяльності дитини – це формування у неї свідомого ставлення до збереження особистого життя здоров'я шляхом надання теоретичних знань, практичних умінь, вправління у практичних ситуаціях.

Отже, освітній процес у ДНЗ повинен бути зорієнтований на формування безпечної поведінки дошкільнят у дозвіллі, серед людей, предметів природи, що на сучасному етапі є дуже актуальним.

Актуальність проблеми полягає у тому, що згідно з дослідженнями психолого-педагогічної науки пізнання дитиною навколишнього світу починається зі сприймання предметного середовища. Малюк тягнеться до предметів, речей, що оточують його, але в цьому може приховуватися небезпека для його здоров'я і навіть життя. Зважаючи на те, що з кожним роком збільшується кількість травмованих дітей унаслідок несформованих навичок користування предметами, речами, поведінки з незнайомими людьми, у природному доквіллі та в різних ситуаціях, постала потреба у системній роботі з дошкільнятами, щоб виробити в їхній свідомості стереотипи щодо безпеки у життєвому середовищі.

Одним із пріоритетних завдань є збереження та зміцнення фізичного і психічного здоров'я вихованців. Шляхи реалізації цього завдання повинні обиратися у системі та послідовно, відповідно до отриманих раніше результатів роботи у русі формування у дошкільників основ безпеки життєдіяльності (ОБЖД), шляхом формування свідомого ставлення до збереження власного життя та здоров'я; шляхом

вправління у практичних ситуаціях. Головним документом, яким керується педагогічний колектив, є Закон України «Про дошкільну освіту», де зазначено:

«Дошкільний навчальний заклад: створює безпечні та нешкідливі умови розвитку, виховання та нешкідливі умови розвитку, виховання та навчання дітей; формує у дітей гігієнічні навички та основи здорового способу життя, норми безпечної поведінки».

Причини травм, що трапляються серед дітей, настільки різноманітні, що протидіяти їх виникненню складніше, ніж інфекційним хворобам. Тому після першого етапу роботи стало зрозуміло, що основна увага у профілактиці безпеки життєдіяльності дитини має спрямовуватися на виховну роботу, під час якої діти здобувають спеціальні знання, передають життєвий досвід. Ця робота має проводитися спільними зусиллями педагогів, медичного персоналу та батьків. Діти мають опанувати певні знання, уміння, навички, сформовані переконання, що потрібні кожній людині для збереження життя та здоров'я, а також мають бути підготовлені до дій у небезпечних ситуаціях.

В організації навчально-виховної роботи з питань безпеки життєдіяльності дошкільників можна визначити три основні напрямки:

- така робота не повинна обмежуватися засвоєнням норм та правил;
- дітей необхідно навчати обачності, навичок орієнтування і швидкої реакції в екстремальних ситуаціях;
- максимального ефекту можна досягти, якщо буде прослідковуватися єдина стратегічна лінія у діяльності педагогічного, дитячого та батьківського колективів;
- слід врахувати деякі принципові аспекти роботи з дітьми, які суттєво відрізняються від аналогічної роботи з дорослими (розповіді, відеофільми про наслідки пожеж, повеней, інших небезпек).

Відкритим залишається питання, чи доцільно говорити з дітьми дошкільного віку про можливі трагічні наслідки нещасних випадків, про смерть однолітків. Однозначного ставлення до цієї думки ні серед педагогів, ні серед батьків немає. Вирішувати це слід в кожному конкретному випадку, враховуючи рівень дітей, їх індивідуальні особливості, можливості дорослих. Необхідно пам'ятати, навчаючи дітей безпечній поведінці, важливо не залякати їх, не зламати їхньої природньої допитливості та зацікавленості оточуючим світом. Головне правило для вихователів та батьків – не лякати дітей можливою небезпекою, а виховувати розумну обережність.

Перевагу в освітньо-виховному процесі надавати потрібно цікавим довірливим бесідам, розмовам, моделюванню та аналізу певних ситуацій, дидактичним та сюжетно-рольовим іграм. Більше уваги потрібно приділяти організації різних видів діяльності, спрямованих на набуття певних навичок поведінки, досвіду, самостійного пошуку виходів з непростих ситуацій, навчанню приймати виважені, продумані рішення. Адже все, чого навчають дітей, вони повинні вміти застосовувати в реальному житті, на практиці.

Щоб здійснювати плідну роботу з дітьми, потрібно систематично проводити роботу з педагогічним колективом та батьками, перед якими стоять три найважливіші завдання:

1. Створити безпечні умови для життєдіяльності дитини;
2. Сформувані в дитини уміння передбачати наслідки своїх вчинків;
3. Виробити в дитини навички практичних дій під час виникнення небезпечної ситуації.

Перш ніж чомусь навчати дошкільників, педагоги повинні самі отримати чіткі знання та оволодіти навичками щодо зазначеного питання. Але головне – донести до свідомості дітей розуміння про цінність, неповторність кожної людини, викликати у

них бажання опікуватися власним здоров'ям, бути обачним та цінувати особисту безпеку й життя. Але навчаючи, вихователь перш за все має здійснювати педагогічно-виховну роботу, керуючись наступними захисними принципами:

- перебування дітей у полі зору дорослих та підтримання контакту з ними – запорука особистої безпеки кожного вихованця;
- формування у дітей уявлень про існуючу в навколишньому середовищі небезпеку (зокрема, від незнайомих) – основний метод захисту дітей;
- вироблення і доведення до автоматизму у дітей звички зачиняти двері – засіб особистого захисту вихованців і захисту їхнього житла від злодіїв;
- виховання і дітей розсудливості та обережності при виборі місць для ігор – запобігання випадкам дитячого травматизму.

Методичні рекомендації з питань безпеки життєдіяльності дошкільнят.

Уся робота з навчання дітей безпечної поведінки має проводитися з урахуванням таких головних чинників:

- Вона не має обмежуватися лише навчанням дітей норм і правил поведінки. Їх необхідно також навчати обачності, уміння орієнтуватися та швидко реагувати в екстремальних ситуаціях.

- Максимальний ефект досягається, якщо навчально – виховна робота ведеться одночасно за трьома напрямками: дитячий садок – діти – батьки.

- Слід урахувати особливості дитячої психіки, її підвищену вразливість. Тому неприпустимим є застосування так званої шокової терапії з акцентуванням на страшних наслідках пожеж, повеней тощо. Такий підхід може травмувати психіку дитини, призвести до стресів, тривоги.

Важливе значення має і психологічна готовність дітей до сприйняття відповідної інформації про небезпеку та до практичних дій у надзвичайних ситуаціях. Працюючи з дошкільнятами, важливо враховувати властиві їм «вікові» страхи, що спричинені високою емоційністю, малим життєвим досвідом та багатою уявою дітей. Поглиблюючи знання дітей про навколишнє, формується в них готовність до ситуацій, в яких вони можуть опинитися. Якщо життєва ситуація не містить у собі елементів несподіванки і зрозуміла малюкові, безпідставні страхи не виникатимуть.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Бут Я. Ю.
м. Полтава*

Вступ. У сучасному суспільстві проблема забезпечення безпеки людини і суспільства – одна з найактуальніших. У соціальній філософії теорія розуміння безпеки об'єктивно вважається кардинальною, так як події останніх років свідчать про те, що сучасне суспільство і людина, як представник техногенного соціального виду, породжує суперечності, провокуючі глобальні потрясіння, активно впливаючі на багатовимірний соціальний простір. «Таке розуміння природи людини означає, з одного боку, тлумачення людини – як закономірного результату еволюції нашого Всесвіту, а з іншого – одночасно як перехідного пункту цієї еволюції, як одного з глобальних потенційних аттракторів, незримо напраляючих весь хід і загальну траєкторію».

У зв'язку з цим стає особливо цікавою безпека людини і суспільства. Сучасними вченими досить добре вивчена багатофакторність, варіативність розбалансованості